

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра психологічного консультування і психотерапії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної

20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Психотерапія та психокорекція дітей та підлітків

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	05 соціальні і поведінкові науки
спеціальність	053 психологія
освітня програма	психологія
вид дисципліни	факультатив
факультет	психології

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету психології

« 26 » __червня__ 2020 року, протокол № 5_

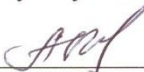
Розробники програми: Федосєєв В.А., к. мед. н., доцент, доцент кафедри психологічного консультування і психотерапії.

Лісеная А.М. ст. викладач кафедри психологічного консультування і психотерапії.

Програму схвалено на засіданні кафедри психологічного консультування і психотерапії

« 10 » ____червня____ 2020 року, протокол № 8_

Завідувач кафедри психологічного консультування і психотерапії

(підпис) Олександр КОЧАРЯН
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією факультету психології

Протокол від « 23 » __червня__ 2020 року, протокол № 6_

Голова методичної комісії факультету психології

(підпис) Юлія ГИМАСВА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Психотерапія та психокорекція дітей та підлітків» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 психологія

1. Опис навчальної дисципліни

1.1 Мета дисципліни «Психотерапія та психокорекція дітей та підлітків» – поглиблення теоретичних уявлень щодо психічної патології в дитячому віці, її основних форм, та використання психотерапевтичних та психокорекційних методів в роботі із дитячим контингентом. В даному курсі відображено тенденцію сучасної світової психології, психіатрії та психотерапії в роботі із психологічними проблемами та психічними розладами в дитячому та підлітковому віці.

Викладання курсу передбачає читання лекцій та спрямоване на активізацію самостійної роботи студентів щодо вивчення науково-практичної та наукової літератури з психології та психіатрії дітей та підлітків, роботі в мережі Інтернет тощо.

1.2. Завдання дисципліни «Психологічна діагностика та корекція у дітей та підлітків»:

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК2;

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК4;

Здатність бути критичним і самокритичним ЗК5;

Здатність приймати обґрунтовані рішення ЗК6;

Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7;

Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення СК2;

Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків СК3;

Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел СК4.

Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту СК9.

У ході вивчення дисципліни заплановано:

1. вивчити теоретичні підходи щодо виявлення психологічних порушень та психічної патології у дітей та підлітків.
2. розглянути основні чинники, що сприяють формуванню психологічних порушень та психічної патології у дітей та підлітків.
3. вивчити основи психопатології, порушення психічної сфери у дітей та підлітків.
4. вивчити основні психотерапевтичні та психологічні методи психокорекції порушень психічної сфери у дітей та підлітків.

1.3. Кількість кредитів -

1.4. Загальна кількість годин - 32

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
факультатив	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	
Семестр	
8-й	
Лекції	
32 год.	
Практичні заняття	

год.	
Лабораторні заняття	
год.	
Самостійна робота	
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР1

Розуміти закономірності, особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР2

Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПР15

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні питання діагностики в дитячому віці.

Тема 1. Предмет і задачі курсу.

Загальні основи психотерапії, організація психотерапії. Сучасний стан проблем загальної психопатології дитячого віку. Теоретичні концепції психотерапії. Погляд на розвиток людини як на "природний" і "штучний" процес. Психопатологічні закономірності. Основи психотерапії дітей та підлітків. Визначення принципу вибору методик психотерапії.

Тема 2. Структура сім'ї і аномалії сімейного виховання при порушенні психоемоційного стану у дітей і підлітків.

Вивчення ролі аномалій сімейного виховання в патогенезі неврозів дитячого віку. Самооцінка при неврозах у дітей і підлітків. Структура сім'ї при неврозах. Вивчення сімейних відносин при неврозах дитячого віку.

Передумови патогенетично обґрунтованої сімейної психотерапії дітей з невротичними розладами. Питання про неусвідомлювані сімейні сторони подружнього конфлікту. Виборча чутливість дітей до негативних відносин батьків.

Тема 3. Спадкоємність відхилень виховання в сім'ях прабадьківських і бацьківських.

Вік дітей і нервово – психічна напруга у батьків. Вплив емоційного стресу матері на перебіг вагітності і пологів. Вплив вікових змін, що відбуваються в дитині на життя семи як системи.

Психологічні особливості сприйняття дітьми ролі батьків. Вплив сімейних чинників на зниження темпу психічного розвитку дітей. Консультації батьків.

Тема 4. Особливості прояву захисних механізмів у дітей, способи діагностики і робота з ними.

Дитячі механізми захисту. Фрустрація в дитячій психотерапії. Перенесення і контрперенесення.

Механізми захисту психотерапевта. Етичні принципи. Мотивація. Сприйняття цілісної особи. Дитяча агресія, проблеми придушення агресії. Методики роботи з мотиваційною сферою дитини.

Тема 5. Основні характеристики пацієнта – дитини.

Нестійкий стан дитячого Еґо. Стан залежності дитини – роль батьків. Процеси розвитку дитини – виникаючі потреби. Едипів комплекс. Дефіцит Суперєго. Реакції на ситуацію. Реакції на розлучення батьків. Страх смерті як екзистенціальне джерело всіх дитячих страхів. Використання гри в процесі розвитку. Визначення гри.

Розділ 2. Окремі питання діагностики та корекції у дітей та підлітків.

Усього годин		32										
--------------	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Теми практичних занять
не передбачено навчальним планом

5. Завдання для самостійної роботи
не передбачено навчальним планом

6. Індивідуальні завдання
не передбачено навчальним планом

7. Методи контролю
не передбачено навчальним планом

8. Схема нарахування балів
не передбачено навчальним планом

9. Рекомендована література

Основна література.

1. Гарднер Р. Психотерапія дитячих проблем.- Спб. 2014.
2. Дитяча і підліткова психотерапія. Під ред. Давида Лейна і Ендрю Міллера. Пітер, 2015.
3. Захаров А. І. Неврози у дітей і психотерапія.- Спб. 2004.
4. Мортон Четік. Техніка дитячої терапії, психодинамічні стратегії. Пітер. 2-е видання, 2003.

Додаткова література.

5. Авдєєва Н. Н. Становлення образу собі у дітей перших трьох років життя // Вопр. психол. 1996. № 4. З. 5—13.
6. Виготський Л. С. Проблеми розвитку психіки // Собр. соч.: У 6 т. М.: Педагогіка, 1983. Т. 3.
7. Гуськова Т. В., Елагіна М. Г. Личностные новообразования у детей в период кризиса трех лет // Вопр. психол. 1987. № 5. З. 78—85.
8. Зеньковський В. В. Психологія дитинства. М.: Академія, 1995.
9. Кулагіна І. Ю. Возрастная психология: развитие ребенка от рождения до семнадцати лет. М.: Изд-во роу, 1996.

15. Інформаційні ресурси

1. www.koob.ru
2. www.psylib.ru
3. www.psychiatry.ru
4. http://www.dec.gov.ua/mtd/reestr_r.html

Завдання та система оцінювання самостійної роботи студентів денної форми навчання, які перебувають у відрядженні у зв'язку з академічною мобільністю

Види та зміст самостійної роботи	<p>Самостійна робота передбачає виконання таких видів самостійної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення лекційного матеріалу з тем курсу, що пропущено студентом за період перебування у відрядженні у зв'язку з академічною мобільністю. Лекційний матеріал, презентації та мультимедійні матеріали за кожною темою розміщено на сайті кафедри. Студенти самостійно вивчають матеріали курсу та проходять тестові завдання. - <i>тестові завдання</i> за Розділом 1 та за Розділом 2, які уявляють собою тести по 30 питань кожен з варіантами відповіді. Даний вид роботи спрямований на закріплення лекційного матеріалу або перевірку якості самостійного вивчення теоретичного матеріалу. Тестові завдання розміщено на сайті кафедри. Студенти виконують завдання висилають на сайт кафедри або викладача за адресою fedva2802@ukr.net. 						
Термін виконання	<p><i>тестові завдання</i> за Розділом 1 – перша декада березня; <i>тестові завдання</i> за Розділом 2 – друга декада квітня. Конкретні дати встановлюються у календарі курсу на початку навчального семестру.</p>						
Форма контролю	<p><i>тестові завдання</i> за Розділом 1 та за Розділом 2</p>						
Система оцінювання	<p><i>Тестове завдання</i> за Розділом 1 – 30 балів <i>Тестове завдання</i> за Розділом 2 – 30 балів</p> <p>Тестові завдання за розділами 1-2 оцінюються згідно із алгоритмом, що встановлений викладачем. Максимальна кількість балів, яку можливо отримати за виконання цих завдань, становить 60 балів.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">Бали</td> <td style="text-align: center;">Критерії оцінювання</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">1 (+)</td> <td>Повне співпадіння вказаної відповіді із ключем</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0 (-)</td> <td>Повне неспівпадіння вказаної відповіді із ключем</td> </tr> </table>	Бали	Критерії оцінювання	1 (+)	Повне співпадіння вказаної відповіді із ключем	0 (-)	Повне неспівпадіння вказаної відповіді із ключем
Бали	Критерії оцінювання						
1 (+)	Повне співпадіння вказаної відповіді із ключем						
0 (-)	Повне неспівпадіння вказаної відповіді із ключем						